ЗӨВЛӨМЖ

1

Авлига нь зөвхөн хээл хахуулийн хэлбэрээр илэрдэггүй, тиймээс бусад хэлбэрийг таньж мэдэхийн тулд хуулийн холбогдох нэр томьёог судалж ойлгох нь чухал.

Авлигын эсрэг хууль болон Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийг нийтийн албан тушаалтнууд сахин биелүүлж, дагаж мөрддөг.

Харин эдгээр хуулийн зохицуулалт, хориглолт хязгаарлалтыг бизнес эрхлэгч, хувийн хэвшлийн байгууллага мэдэж байх нь авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байхад тустай. Иймд дээрх хууль тогтоомжид тодорхойлсон зарим нэр томьёотой танилцъя.

ЗӨВЛӨМЖ

2

Авлигын эсрэг хууль тогтоомжийн үйлчлэлд төрийн бүх албан тушаалтан хамаардаггүй. Тиймээс төрийн аль байгууллага, ямар албан тушаалтантай харилцахдаа авлигын эсрэг хууль тогтоомжийн үйлчлэлд хамаарах эсэх, хамтран ажиллахад анхаарах зүйлийг мэдэж байх шаарлагатай.

Авлигын эсрэг хууль, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн үйлчлэлд төрийн дараахь албан тушаалтан хамаарах бөгөөд авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор тодорхой хориглолт, хязгаарлалтыг мөрдөж үүргийг хүлээж байдаг. Тиймээс таны бизнесийн үйл ажиллагааны явцад дараахь албан тушаалтнуудтай харилцахдаа хуульд заасан хориглолт, хязгаарлалтыг мэдэж байх, зөрчиж байгааг мэдсэн бол холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд мэдэгдэж зөрчлийг таслан зогсоож байх нь чухал юм.

ЗӨВЛӨМЖ

3

Төрийн байгууллага, албан тушаалтантай харилцахад тэдэнд юуг хориглодог, ямар үйлдэл, үйл ажиллагааг хязгаарладгийг мэдсэн байх нь аливаа хууль бус асуудалд холбогдохоос урьдчилан сэргийлэх ач холбогдолтой.

Авлигын эсрэг хуулийн 7 дугаар зүйл, Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйл, мөн Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулиар дээрх албан тушаалтнуудад тодорхой хориглолт, хязгаарлалтыг тогтоож өгчээ. Төрийн албан хаагч, нийтийн албан тушаалтанд тавигддаг хориглолт, хязгаарлалт нь тэдгээрийг албан үүргээ гүйцэтгэхдээ бусдаас аливаа хууль бус зүйл шаардах, ажил албанаасаа ашиг хонжоо хайх, эрх мэдлээ урвуулан ашиглахаас сэргийлж, төрийн байгууллага, албан тушаалтантай харилцаж буй **иргэн, хуулийн этгээдийн эрх ашгийг хамгаалах** ач холбогдолтой.

Тухайлбал, Албан тушаалтан албан үүргээ гүйцэтгэсний төлөө аливаа төлбөр (шан харамж) авах, мөн албан үүргээ гүйцэтгэхтэй холбогдуулан бусдаас **бэлэг** шууд буюу шууд бусаар авахыг хориглоно. Түүнчлэн төрийн байгууллага, албан тушаалтнаас нийтийн хэрэгцээнд зориулан иргэн, хуулийн этгээдээс **бэлэг, бусад санхүүгийн туслалцаа (хандив)-г авах, хүсэхийг хориглодог.**

Иймд бизнесийн үйл ажиллагаанд төрийн байгууллага, албан тушаалтантай харилцахад эдгээр зохицуулалтыг зөрчсөн үйлдэл, эс үйлдэхүйд ямар нэг байдлаар холбогдохгүй байхаас гадна тэдгээрийг хэрхэн мөрдөж байгаад хяналт тавьж байх нь авлигын гэмт хэрэг, зөрчлийн эрсдэлээс танай байгууллагыг урьдчилан сэргийлнэ.

ЗӨВЛӨМЖ

4

Нийтийн албан тушаалтанд хууль бус хүсэлт тавих, зохисгүй нөлөөлөл үзүүлэх, хээл хахууль санал болгох нь Танай байгууллагад хариуцлага хүлээлгэх үндэслэл болдог. Иймд бизнесийн үйл ажиллагаандаа зохисгүй харилцаа үүсгэхгүй байх талаар ажилтнуудаа зааж зөвлөж байх хэрэгтэй.

Төрийн албан хаагч өөрт нь ирж буй хууль бус аливаа нөлөөлөл, ашиг сонирхлын зөрчил, мөн олж мэдсэн авлигын шинжтэй үйлдлийг тухай бүр, цаг алдалгүй мэдэгдэх үүрэгтэй байдаг. Тиймээс давуу байдал олж авах, шударга өрсөлдөөнийг хязгаарлах авлигын шинжтэй аливаа хүсэлт, саналыг бизнес эрхлэгч санамсаргүйгээр, эсхүл мэдсээр байж гаргахгүй байх нь чухал. Эдгээрийг мэдэж байснаар хэрэг, зөрчилд холбогдохоос өөрийгөө болон төрийн албан хаагчийг урьдчилан сэргийлнэ.

Нөгөөтэйгүүр 2017 онд шинэчлэн найруулсан Эрүүгийн хуульд авлигын гэмт хэргийг материаллаг бүрэлдэхүүнтэй байсныг хэлбэрийн бүрэлдэхүүнтэй болгож, зарим гэмт хэргийн бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт оруулсан. Энэ нь уг гэмт хэрэгт заавал эд хөрөнгийн хохирол учирсан байхыг шаардахгүй бөгөөд тухайн хууль бус үйлдэл, эс үйлдэхүйг гэмт хэрэгт тооцохоор болж байгаа юм. Түүнчлэн өмнө нь зөвхөн **хээл хахууль өгсөн** үйлдлийг гэмт хэрэг гэж үзэж байсан бол хуулийн өөрчлөлтөөр хахууль өгөхийг **амласан, санал болгосныг** гэмт хэрэгт тооцож хариуцлага хүлээлгэхээр хуульчилсан.

НИЙТИЙН АЛБАНД НИЙТИЙН БОЛОН ХУВИЙН АШИГ СОНИРХЛЫГ ЗОХИЦУУЛАХ, АШИГ СОНИРХЛЫН ЗӨРЧЛӨӨС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ ТУХАЙ 9 ДҮГЭЭР ЗҮЙЛ

Албан үүрэгт хөндлөнгөөс нөлөөлөх байдлыг мэдэгдэх

9.1 Албан тушаалтан бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд нөлөөлсөн аливаа дарамт, шахалт, зохимжгүй нөлөөллийн талаар өөрийн удирдах албан тушаалтан, эсхүл эрх бүхий байгууллагад, хуулийн хариуцлага хүлээхээр бол **Авлигатай тэмцэх газарт нэн даруй мэдэгдэх үүрэгтэй.**

9.2 Албан тушаалтан албан үүрэгтэй нь холбогдуулан аливаа этгээд бэлэг, үйлчилгээ, ашигтай нөхцөл байдлыг санал болгосон тохиолдолд дараахь арга хэмжээг авна:

- 9.2.1 саналаас татгалзах;
- 9.2.2 санал тавьсан этгээдийг тодорхойлох;
- 9.2.3 тодорхой нөхцөл байдлын улмаас бэлгийг эргүүлэн өгөх боломжгүй бол бэлгийг хадгалах ба энэ тухай өөрийн удирдах албан тушаалтан, эрх бүхий байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх;
- 9.2.4 боломжтой бол тухайн үйл явдлын гэрчийг тэмдэглэх;
- 9.2.5 болсон нөхцөл байдлын талаарх мэдэгдлээ боломжит хугацааны дотор өөрийн удирдах албан тушаалтан, эрх бүхий байгууллагад бичгээр хүргүүлэх;
- 9.2.6 хариуцлага хүлээхээр зөрчил илэрсэн тохиолдолд эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтанд мэдэгдэх.

ЗӨВЛӨМЖ

5

Хээл хахууль авах гэмт хэрэг нь зөвхөн нийтийн албан тушаалтанд хамаарч байсан бол **хувийн хэвшлийн байгууллагын ажилтанд ч мөн хамаарах болсон.** Өөрөөр хэлбэл ажил, үүргээ хэрэгжүүлсний хариуд, эсхүл хэрэгжүүлэхийн тулд шууд, эсхүл бусдаар дамжуулан хахууль өгөхийг шаардсан, авсан бол авлигын хэрэгт шалгагдахаар болсныг Танай компанийн ажилтнууд ойлгож, мэдсэн болов уу? Ажилтнуудаа чадавхжуулах, сургалтын хөтөлбөрийг боловсруулж хэрэгжүүлэх нь болзошгүй эрсдлээс хамгаална.

Эрүүгийн хуулийн 22 дугаар бүлэгт 11 төрлийн үйлдлийг авлигын гэмт хэрэгт тооцохоор заасан. Бизнес эрхлэгч, хуулийн этгээд нь эдгээр гэмт хэрэгт холбогдохгүй байхын тулд хуулийн дараахь зүйл заалтыг сайтар мэдэж байх учиртай. Юуны өмнө хахууль авах гэмт хэрэгт төрийн албан хаагчаас гадна хувийн хэвшлийн болон төрийн бус байгууллагын шийдвэр гаргах эрх бүхий ажилтан, албан хаагч мөн адил хамаарах болсныг анхаарна уу.

ЭРҮҮГИЙН ХУУЛИЙН 22.4 ДҮГЭЭР ЗҮЙЛ

Хахууль авах

1. Хахууль өгөгчийн ашиг сонирхлын үүднээс албаны чиг үүргээ хэрэгжүүлсний хариуд, эсхүл хэрэгжүүлэхийн тулд шууд, эсхүл бусдаар дамжуулан хахууль өгөхийг **шаардсан, авсан** бол нийтийн албанд томилогдох эрхийг хоёр жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар хасаж хоёр мянга долоон зуун нэгжээс арван дөрвөн мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, эсхүл зургаан сараас гурван жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл зургаан сараас гурван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

3. Хахууль өгөгчийн ашиг сонирхлын үүднээс албаны чиг үүргээ хэрэгжүүлээгүйн хариуд, эсхүл хэрэгжүүлэхгүй байхын тулд, эсхүл гүйцэтгэх ёсгүй үйлдлийг хийсэн, эсхүл хийхийн тулд шууд, эсхүл бусдаар дамжуулан хахууль өгөхийг **шаардсан, авсан бол** нийтийн албанд томилогдох эрхийг хоёр жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар хасаж хоёр мянга долоон зуун нэгжээс арван дөрвөн мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, эсхүл зургаан сараас гурван жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл зургаан сараас гурван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

ЗӨВЛӨМЖ 6

Аль нэг ажилтны “болгоомжгүй” үйлдэл танай нийт бизнесийн үйл ажиллагааг **эрсдэлд оруулж болзошгүй** тул авлигаас урьдчилан сэргийлэх ажлыг тогтмол зохион байгуулж, компанийн удирдлагаас авлигын эсрэг баримтлах бодлого, чиглэлийг танилцуулж, ажилтнуудад ажил үүргээ гүйцэтгэхдээ **мөрдөх ёс зүйн зарчим, хүлээлгэх хариуцлагыг тодорхой, ойлгомжтой болгож өгөх** нь чухал.

Авлигын эсрэг хууль, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд хориглосон бэлэг, хандив зэрэг нь хуульд нийцээгүй бөгөөд гэмт хэргийн шинж агуулсан бол хахуульд тооцогдож болзошгүй. Тийм учраас санаатай болон санамсаргүйгээр албан үүрэгтэй нь холбогдуулан **аливаа бэлэг, урамшуулал, хөнгөлөлт урамшууллыг амлах, санал болгох, эсхүл төрийн албан хаагчийн хүссэн, шаардсан** тохиолдолд дээрх хууль тогтоомжид нийцэх эсэхийг нягталж байх нь зүйтэй юм.

Хахууль өгөх гэмт хэргийг компанийн удирдлага, эсхүл ажилтан үйлдсэн бол тухайн хүн хариуцлага хүлээхээс гадна хуулийн этгээдэд давхар эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээр Эрүүгийн хуульд өөрчлөлт орсон байна. Өөрөөр хэлбэл, компанийн ажлыг хийхдээ авлига, хээл хахууль өгөх зэрэг хууль бус аргаар “амжуулсан” ажилтныхаа буруУг компани хамт хүлээж, хариуцлага тооцуулах эрсдэлтэй болж байгаа юм. Иймээс ажилтнуудаа авлигаас урьдчилан сэргийлэх, сургах, эрсдлээс хамгаалах асуудалд анхаарал хандуулах шаардлагатай юм.

ЗӨВЛӨМЖ 7

Хуулийн этгээдийн удирдах, гүйцэтгэх албан тушаалтан хувьдаа, бусдад давуу байдал тогтоох, ашиг хонжоо олох зорилгоор **албан тушаалын эрх мэдлээ урвуулан ашигласан нь** компанид хохирол учруулсан бол **авлигын хэрэгт хариуцлага хүлээх үндэслэл** болохоор хуульд өөрчлөлт орсон. Тийм учраас компанийн засаглалыг сайжруулж, **дотоод хяналтын үр дүнтэй тогтолцоог бүрдүүлэх** хэрэгтэй.

Эрүүгийн хуульд хуулийн этгээдийн эрх ашиг, өмч хөрөнгийг авлигаас хамгаалах зохицуулалт тусгасан. Өөрөөр хэлбэл, хувийн хэвшлийн хуулийн этгээдийн удирдах, гүйцэтгэх албан тушаалтан албаны эрх мэдлээ хувьдаа болон бусдад давуу байдал олгох, ашиг хонжоо олох зорилгоор урвуулан ашигласан бол эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэнэ.

ЗӨВЛӨМЖ 8

Бизнесийн үйл ажиллагаанд бусад байгууллага, аж ахуйн нэгж, туслан гүйцэтгэгч нартай харилцах, гэрээ хэлэлцээр байгуулахдаа баримтлах **ёс зүйн дүрмийг тогтоон хэрэгжүүлэх**, мөн уг асуудлаар мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран ажиллах, зөвлөгөө, мэдээлэл авч байх нь үр дүнтэй.

Бизнесийн үйл ажиллагааг ёс зүйтэй, авлигагүй явуулах, шударгаар өрсөлдөх тухай ойлголт, мэдлэг мэдээллийг компанийн хувьцаа эзэмшигч, эзэд, ажилтнуудын дунд түгээж, нэгдсэн ойлголт, стандартыг бий болгох нь компанийн засаглалын нэг чухал хэсэг юм. Энэ хүрээнд сургалт явуулах, авлигаас сэргийлэх дүрэм, журам, зохицуулалт бий болгож мөрдүүлэх, дотоод хяналтыг сайжруулах нь зүйтэй. Тухайлбал, төрийн албан хаагч болон харилцагч, хамтран ажиллаж буй бусад байгууллагын ажилтнуудад бэлэг сэлт, хандив, урамшуулал өгөх нөхцөл, хэмжээ зэргийг хуульд нийцүүлэн байгууллагын дотооддоо журамлах, хандив, бэлэг сэлтийг бүртгэх, ил тод нээлттэй болгох, компанийн үйл ажиллагаанд гарч буй зүй бус зүйлсийн талаар мэдээлэл хүлээн авах арга журмыг тодорхойлох зэрэг арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх боломжтой. Компани бүр өөрийн онцлогт тохирсон хэмжээнд өөрийн зохицуулалтыг хийж, ажилтнуудаас авлигаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авч хэрэгжүүлдэг.

АВЛИГЫН ЭСРЭГ ХУУЛИЙН 5 ДУГААР ЗҮЙЛ

5.1. Энэ хуулийн 3.1.5-д заасан арга хэмжээг хэрэгжүүлэх чиглэлээр аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэн дараахь нийтлэг үүрэг хүлээнэ:

- 5.1.1. Улсын Их Хуралд хэлэлцэгдэх хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэрийн төслийн талаар төрийн болон төрийн бус байгууллага, олон нийтийн зүгээс саналаа илэрхийлэх бололцоо, нөхцөлөөр хангах;
- 5.1.2. төрийн байгууллага авлигын эсрэг хууль тогтоомжийг иргэдэд сурталчлах, энэ талаархи мэдээллийг иргэд, байгууллага чөлөөтэй авах нөхцөлийг хангах;
- 5.1.3. авлигын асуудлаар эрдэм шинжилгээний судалгаа хийх, ном, сургалт, сурталчилгааны хэрэглэгдэхүүн, сургалтын хөтөлбөр, гарын авлага боловсруулах зэрэг ажилд сургалт, эрдэм шинжилгээний болон төрийн бус байгууллагуудыг оролцуулах;
- 5.1.4. сургалтын байгууллагууд эрх зүйн болон ёс зүйн хичээлийн хүрээнд суралцагчдад авлигын нийгмийн хор аюул, түүнээс урьдчилан сэргийлэх талаар зохих мэдлэг эзэмшүүлж, түүнийг үл тэвчих ёс суртахуун төлөвшүүлэх;
- 5.1.5. албан бус боловсролын байгууллага болон сургуулиас гадуурх сургалт эрхэлдэг аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэн өөрийн үйл ажиллагааны чиглэлийн дагуу авлигын нийгмийн хор аюулыг суралцагчдад тайлбарлан таниулах, түүнээс урьдчилан сэргийлэх талаар зохих мэдлэг эзэмшүүлэх;
- 5.1.6. хэвлэл мэдээллийн байгууллага авлигын аливаа хэлбэрийг үл тэвчих нийгмийн сэтгэл зүйн орчинг төлөвшүүлэхэд нийтлэл, нэвтрүүлгийнхээ бодлогыг чиглүүлэх, энэ талаар байнга мэдээлэл, сурталчилгаа явуулах.

АВЛИГЫН ЭСРЭГ ХУУЛИЙН 6 ДУГААР ЗҮЙЛ

6.5. Авлигаас урьдчилан сэргийлэх талаар аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэн нь Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 30 дугаар зүйлд заасан эрх, нийтлэг үүргээс гадна дараахь үүрэг хүлээнэ:

- 6.5.2. хувийн хэвшлийн байгууллага үйл ажиллагааныхаа ёс зүйн зарчмуудыг тогтоож, дагаж мөрдөх.

6.7. Төрийн байгууллага, албан тушаалтан авлига гарах нөхцөл боломж бүрдүүлсэн гэж үзсэн тушаал, шийдвэр, журам, дүрмийг Авлигатай тэмцэх газраас өгсөн саналын дагуу дахин хянаж хүчингүй болгох буюу өөрчилнө.

ЗӨВЛӨМЖ 9

Авлигын аливаа тохиолдлыг мэдээлж хэвших нь чухал, түүнчлэн авлигыг үүсгэж буй төрийн байгууллагын хүнд суртал чирэгдэл, хууль бус дүрэм журмыг өөрчлөх талаар Авлигатай тэмцэх байгууллагад хандаж хамтран ажиллахыг зөвлөж байна.

Төрийн албан хаагч хахууль нэхсэн, бусад хувийн байгууллага, этгээдэд шударга бус давуу байдал олгосон гэх мэт авлига, ашиг сонирхлын зөрчлийн улмаас та, эсхүл танай бизнес хохирсон, эсхүл хохирох эрсдэлтэй бол гомдол, мэдээлэл өгөх нь бизнесийн орчныг шударга, цэвэр болгох хамгийн чухал алхам юм.

Түүнчлэн бизнесийн үйл ажиллагаанд саад, бэрхшээл болж буй хууль бус, хүнд суртал, шат дамжлага үндэслэлгүй үүсгэж буй тушаал шийдвэр, дүрэм, журмын талаар Авлигатай тэмцэх газарт мэдээлж, төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд дахь хүнд суртал, дутагдлыг арилгах, нээлттэй, ил тод байдлыг хангуулахад хамтран ажиллах боломжтой.

Авлигаас урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх чиглэлээр сургалт, зөвлөгөө, мэдээлэл авах хүсэлтэй бол 70112465, 70112467 дугаарын утсаар Авлигатай тэмцэх газрын Урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх хэлтэстэй холбогдож болно.

Та авлига, ашиг сонирхлын зөрчлийн талаар гомдол, мэдээлэл өгөх бол **Авлигатай тэмцэх газрын 110** дугаарт хандаж болох бөгөөд нэр, хаягаа нууцлах боломжтой. Харин таны мэдээлэл үнэн бодитой үндэслэлтэй байх ёстой. Таны гомдол, мэдээлэл ор үндэсгүй, эсхүл гүтгэлгийн шинжтэй бол шалгах боломжгүйг анхаарна уу.

АВЛИГЫН ЭСРЭГ ХУУЛИЙН 9 ДҮГЭЭР ЗҮЙЛ

Өргөдөл, гомдол гаргах, мэдээлэл өгөх

9.1. Иргэн, хуулийн этгээд авлигын асуудлаар Авлигатай тэмцэх газарт өргөдөл, гомдол гаргаж, мэдээлэл өгч болно.

9.2. Авлигатай тэмцэх газар нь өргөдөл, гомдол, мэдээллийг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу шийдвэрлэнэ.

Төрийн албан хаагчид тавигдах ёс зүйн нийтлэг шаардлага

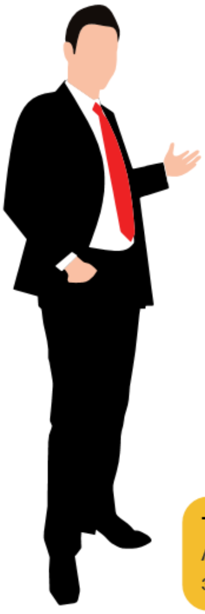

Нийтлэг үүрэг

- иргэний хүсэлтэд анхааралтай хандаж, хуульд заасан бүрэн эрхийнхээ хүрээнд хариу өгөх;
- эрх бүхий байгууллагаас баталсан хувцаслалтын шаардлагыг баримтлах;
- бусдын бие эрхтний онцлогийг зохисгүй үг, үйлдлээр илэрхийлэхийг цээрлэх, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний өөрийгөө илэрхийлэх үйлдлийг даган дууриахгүй байх, ёс бус үг, хэллэг хэрэглэхгүй байх;
- бусдын ажил хэрэг саналыг үл хайхрах, мушгин гуйвуулахгүй байх, худал мэдээллийг аливаа хэлбэрээр тараахгүй байх;
- бусдын өөрийгөө хөгжүүлэх, мэдлэг ур чадвараа дээшлүүлэх, сурч боловсрох эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хязгаарлахгүй байх;
- албан томилолтоор гадаад улсад ажиллахдаа дипломат ёс, жаягийг чанд баримтлах, Монгол Улсын нэр хүндэд харшилсан аливаа үйлдэл гаргахгүй байх;
- албаны нэрийг хувийн зорилгоор ашиглахгүй байх.

Төрийн албаны тухай хуулийн 37 дугаар зүйл, Авлигын эсрэг хуулийн 8.1 дэх хэсэг, 10 дугаар зүйлд заасан үүрэг хамаарна.

Хориглолт

- төрийн албан хаагчийн хувьд хуулиар тогтоосон иргэний эрх, эрх чөлөөний хязгаарлалтыг үг, үйлдлээр эсэргүүцэх, бусдыг өдөөн турхирах;
- удирдлагадаа байгаа төрийн жинхэнэ албан хаагчийг улс төрийн үйл ажиллагаанд татан оролцуулах, оролцох санал тавих;
- хүний эмзэг болон хувийн мэдээллээр бусдыг гутаах;
- албаны чиг үүрэгтэй холбоотой мэдээллийг санаатайгаар нуун дарагдуулах, удирдлагын шийдвэр гаргах үйл ажиллагаанд саад учруулах;
- үндэсний өв уламжлал, ёс заншлыг гутаах, доромжлох үйлдэл хийх;
- соёлын ялгаатай хэв шинжийг харьцуулах, шүүмжлэх, ялгавартай хандах;
- албаны чиг үүрэгтэйгээ холбоогүй хууль зөрчсөн амлалт өгөх;
- албан үүргээ гүйцэтгэж байхдаа болон ажлын байранд согтууруулах ундаа хэрэглэх.

Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйл, Авлигын эсрэг хуулийн 7 дугаар зүйл, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн Гуравдугаар бүлэгт заасан хориглолт, хязгаарлалт хамаарна.

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР

ШУДАРГА ЁС, ХӨГЖИЛ ДЭВШИЛД

110

ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЭЛ ХҮЛЭЭН АВАХ УТАС /Төлбөр 0₮/

Шударга ёс, хөгжил дэвшилд

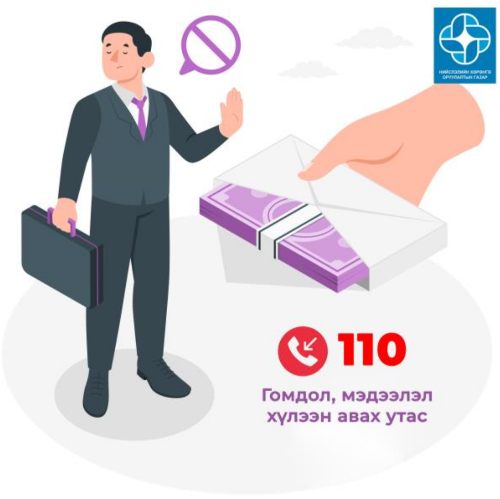
110
Гомдол, мэдээлэл
хүлээн авах утас

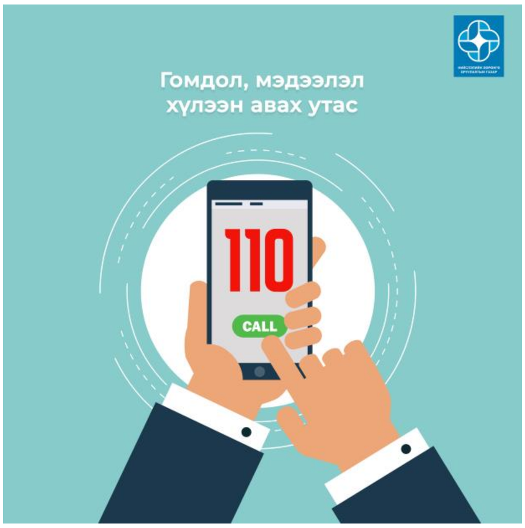
Гомдол, мэдээлэл
хүлээн авах утас
110
CALL

Үгүй гэж хэлээд
"ӨӨРЧИЛЬЕ"
АВЛИГЫГ
МЭДЭЭЛЭЛ УТАС
110

АВЛИГЫГ
МЭДЭЭЛЭХ УТАС
110
Шударга ёс, хөгжил, дэвшилд

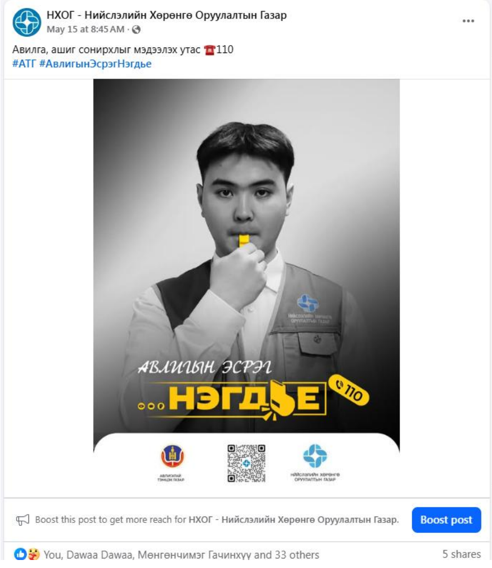
НХОГ - Нийслэлийн Хөрөнгө Оруулалтын Газар
May 15 at 8:45 AM
Авилга, ашиг сонирхлыг мэдээлэх утас 110
#АТГ #АвлигынЭсрэгНэгдье
АВЛИГЫН ЭСРЭГ
НЭГДЬЕ
110
Boost this post to get more reach for НХОГ - Нийслэлийн Хөрөнгө Оруулалтын Газар.
Boost post
You, Dawaa Dawaa, Мөнгөнчимэг Гачинхүү and 33 others
5 shares

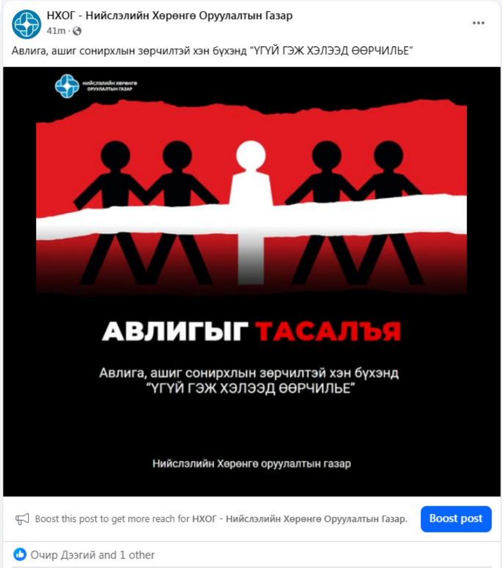
НХОГ - Нийслэлийн Хөрөнгө Оруулалтын Газар
41m
Авлига, ашиг сонирхлын зөрчилтэй хэн бүхэнд "ҮГҮЙ ГЭЖ ХЭЛЭЭД ӨӨРЧИЛЬЕ"
АВЛИГЫГ ТАСАЛЪЯ
Авлига, ашиг сонирхлын зөрчилтэй хэн бүхэнд
"ҮГҮЙ ГЭЖ ХЭЛЭЭД ӨӨРЧИЛЬЕ"
Нийслэлийн Хөрөнгө оруулалтын газар
Boost this post to get more reach for НХОГ - Нийслэлийн Хөрөнгө Оруулалтын Газар.
Boost post
Очир Дэлгий and 1 other

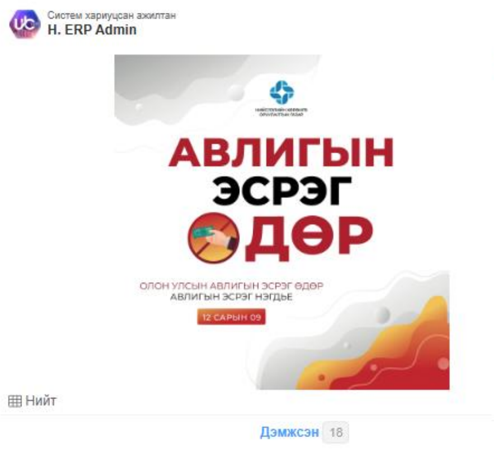
Систем хариуцсан ажилтан
Н. ERP Admin
АВЛИГЫН
ЭСРЭГ
ӨДӨР
ОЛОН УЛСЫН АВЛИГЫН ЭСРЭГ ӨДӨР
АВЛИГЫН ЭСРЭГ НЭГДЬЕ
12 САРЫН 09
Нийт
Дэмжсэн 18

Систем хариуцсан ажилтан
Н. ERP Admin
110
Гомдол, мэдээлэл
хүлээн авах утас
Нийт
Дэмжсэн 7

ТАНЫ МЭДЛЭГТ

НИЙСЛЭЛИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ГАЗАР

Төрийн албаны тухай хуулийн 37 дугаар зүйлээс

ТӨРИЙН ЖИНХЭНЭ АЛБАН ХААГЧИЙН НИЙТЛЭГ ҮҮРЭГ, ЭРХ, ХОРИГЛОХ ЗҮЙЛ

37 дугаар зүйл. Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн нийтлэг үүрэг

37.1. Төрийн жинхэнэ албан хаагч дараах нийтлэг үүрэг хүлээнэ:
37.1.1. Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад хуулийг дээдлэн хүндэтгэж, сахин биелүүлэх;
37.1.2. өргөсөн тангарагтаа үнэнч байж, нийтийн ашиг сонирхолд захирагдан ашиг сонирхлын зөрчилд автахгүй байх, хууль бус, шударга бус явдалтай эвлэрэхгүй байх;
37.1.3. эх орон, ард түмнийхээ тусын тулд иргэний ёсоор үндэсний язгуур ашиг сонирхолд захирагдан өөрт олгогдсон бүрэн эрхийн хүрээнд ажиллах, хүний нэр төр, алдар хүнд, эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг дээдлэн хүндэтгэх;
37.1.4. улс төрийн албан хаагчаас бусад төрийн албан хаагч төрийн албан тушаал эрхлэх хугацаандаа улс төрийн аливаа нам, эвсэл, хөдөлгөөний үйл ажиллагаанд ямар нэг хэлбэрээр оролцохгүй байх;
37.1.5. хэрэв улс төрийн намын гишүүн бол намын гишүүнээс түдгэлзэж, тухайн төрийн албан тушаалд томилогдсон өдрөөс хойш долоо хоногийн дотор байгууллагын захиргаа болон харьяалах намдаа бичгээр албан ёсоор мэдэгдэх;
37.1.6. харьяа дээд шатны албан тушаалтны зөвхөн хуульд нийцсэн шийдвэрийг биелүүлэх;
37.1.7. төрийн албан хаагчийн ёс зүйн хэм хэмжээ, байгууллагын соёл, дэг журмыг сахиж, төрийн албаны нэр хүндийг эрхэмлэн дээдлэх;
37.1.8. өөрийн мэдлэг, чадвараа байнга хөгжүүлж, хийсэн ажлынхаа гүйцэтгэл, үр дүнгийн төлөө бүрэн хариуцлага хүлээх;
37.1.9. албан үүргээ гүйцэтгэж байхдаа болон тухайн албан тушаалыг эрхлэхээ зогсоосноос хойшхи хугацаанд төрийн болон албаны, байгууллага, хувь хүний хуулиар хамгаалагдсан нууцыг чандлан хадгалах, хувийн болон бусдын ашиг сонирхлын төлөө ашиглахгүй, албан ёсны аливаа мэдээллийг эрх бүхий албан тушаалтны зөвшөөрөлгүйгээр тараахгүй байх;
37.1.10. албан тушаалын бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхдээ улс төрийн аливаа нөлөөлөлд автахгүй төвийг сахих, хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр төр, засгийн бодлоготой холбогдсон асуудлаар зөвхөн албан ёсны байр суурийг илэрхийлэх;
37.1.11. холбогдох хуульд заасан журмын дагуу ашиг сонирхлын болон хөрөнгө орлогын мэдүүлгийг зохих байгууллагад мэдүүлэх;
37.1.12. төрийн үйлчилгээг чирэгдэлгүйгээр чанартай, хүртээмжтэй, шуурхай, соёлтой хүргэх, төрийн үйлчилгээг хүргэхдээ аливаа хэлбэрээр ялгаварлан гадуурхахгүй байх;
37.1.13. албан тушаалын тодорхойлолтод заасан зорилго, зорилт, чиг үүргийн хэрэгжилтийг хангах;
37.1.14. удирдлагын санаа бодолд нийцэх эсэхийг үл харгалзан тэдний гаргах шийдвэрээс үүдэн гарч болзошгүй сөрөг үр дагаврыг урьдчилан анхааруулж байх;
37.1.15. харьяа дээд шатны албан тушаалтныг төрийн бодлого боловсруулах, асуудал шийдвэрлэх, шийдвэр гаргахад нь хуульд нийцсэн, бодит баримт нотолгоонд тулгуурласан, үндэслэл бүхий үнэн зөв мэдээлэл, мэргэшлийн зөвлөгөөгөөр хангах;
37.1.16. Хөдөлмөрийн тухай хууль, байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журамд заасны дагуу ажлын цагийг үр бүтээлтэй ашиглах;
37.1.17. үндсэн ажлаасаа гадуур хуулиар зөвшөөрснөөс бусад ажил, үүрэг эрхлэхгүй байх;
37.1.18. хууль тогтоомжид заасан бусад үүрэг.

ТАНЫ МЭДЛЭГТ

НИЙСЛЭЛИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ГАЗАР

Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлээс

ТӨРИЙН ЖИНХЭНЭ АЛБАН ХААГЧИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ХОРИГЛОХ ЗҮЙЛ

39 дүгээр зүйл. Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн үйл ажиллагаанд хориглох зүйл

39.1. Төрийн жинхэнэ албан хаагч хуульд зааснаас гадна дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно:
39.1.1. албан тушаалтанд хуульд нийцээгүй үүрэг, даалгавар өгөх, биелүүлэхийг шаардах;
39.1.2. албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэх;
39.1.3. хуульд нийцээгүй шийдвэр гаргах;
39.1.4. албан тушаалын бүрэн эрхээ урвуулан ашиглах, бусдыг бэлгийн болон хувийн ашиг сонирхолдоо нийцүүлэн аливаа хэлбэрээр дарамтлах, хавчин гадуурхах, эрхшээлдээ байлгах;
39.1.5. улс төрийн намын гишүүн байх, улс төрийн нам, хөдөлгөөн, улс төрийн намын дэргэдэх төрийн бус байгууллага болон шашны байгууллагын үйл ажиллагаанд хуулиар зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд аливаа хэлбэрээр оролцох;
39.1.6. Ерөнхийлөгчийн болон Улсын Их Хурал, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн сурталчилгаанд аливаа хэлбэрээр оролцох, түүнд зориулалтын бус төсвийн хөрөнгө зарцуулах, төрийн өмч хөрөнгө, албаны унаа ашиглах;
39.1.7. ажил хаялт болон төрийн албаны хэвийн үйл ажиллагааг алдагдуулахад чиглэсэн бусад арга хэмжээ төлөвлөх, зохион байгуулах, тэдгээрт оролцох;
39.1.8. албан тушаалын бүрэн эрхээ шашны, эсхүл шашингүй үзлийн ухуулга, сурталчилгаа хийхэд ашиглах;
39.1.9. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зөвшөөрөлгүйгээр гадаад орны төрийн дээд цол, одон, медаль, төрийн бусад шагнал авах;
39.1.10. Монгол Улсын олон улсын гэрээнд заасан болон Монгол Улс, гадаад улсын төрийн байгууллагын хооронд харилцан тохиролцсон албан томилолт болон ажиллаж байгаа байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтны зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд албан үүргээ гүйцэтгэхдээ аж ахуйн нэгж, иргэн, түүний дотор гадаадын байгууллага, иргэний зардлаар гадаад, дотоодод зорчих;
39.1.11. албаны бус зорилгод байгууллагын эд хөрөнгө, техник хэрэгсэл, санхүүгийн эх үүсвэр, мэдээллийн хангамж болон албаны мэдээллийг ашиглан завших;
39.1.12. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийн 4.1.5, 4.1.6-д заасан хэлбэрээр иргэнийг ялгаварлан гадуурхах;
39.1.13. хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр болон цахим хуудас, нийгмийн сүлжээний хэрэгслээр төрийн бодлоготой холбоотой асуудлаар албан бус байр суурь, улс төрийн үзэл бодлоо илэрхийлэх, улс төрийн нам, эвсэл, нэр дэвшигчийн талаар эерэг, сөрөг мэдээ, мэдээлэл түгээх;
39.1.14. төрийн бодлого, үйл ажиллагааг эсэргүүцсэн аливаа жагсаал, цуглаанд оролцох, мэдээ, мэдээлэл тараах;
39.1.15. төрийн жинхэнэ албан хаагчийг албан тушаал бууруулсан, төрийн албанаас чөлөөлсөн, халсантай холбоотой маргааныг шүүхээр эцэслэн шийдвэрлэгдэх хүртэл хугацаанд тухайн ажлын байранд томилгоо хийх;
39.1.16. хуульд заасан үндэслэлээр албан тушаал бууруулсан, төрийн албанаас чөлөөлсөн, халсан тухай шийдвэр гарсан тохиолдолд албан тушаал, ажлын байр, тамга, тэмдэг, холбогдох баримт бичгийг хүлээлгэн өгөхөөс татгалзах;
39.1.17. нийтийн сонголыг зохион байгуулах болон сонголд оролцох журмыг зөрчих;
39.1.18. хууль тогтоомжид заасан бусад.
Тайлбар: Энэ хуулийн 39.1.5, 39.1.6, 39.1.13 дахь заалт нь төрийн улс төрийн албан хаагчид хамаарахгүй.

ТАНЫ МЭДЛЭГТ

НИЙСЛЭЛИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ГАЗАР

НИЙТИЙН АЛБАН ТУШААЛТАН ТАНАА

- Ашиг сонирхлын зөрчилтэй гэх нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд
- мэдэгдэл, тайлбарыг эрх бүхий албан тушаалтанд гаргах тухай мэдээлэл
- Ажил үүргийн дагуу олж мэдсэн авлига, албан тушаалын гэмт хэргийн шинжтэй мэдээллийг эрх бүхий байгууллагад заавал мэдэгдэж, авлига үүсэх шалтгаан, нөхцөлийг бүрдүүлэхгүй байх нь нийтийн албан тушаалтны үүрэг юм. Ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн тохиолдолд мэдүүлэг, тайлбарыг хуулийн дагуу гаргаж, авлигын гэмт хэрэг, сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх нь чухал.
- Мэдээлэх үүрэг: Ажил, албан тушаалаа эрхэлж байхдаа мэдсэн авлига, албан тушаалын гэмт хэргийн шинжтэй мэдээллийг холбогдох байгууллагад мэдэгдэх.
- Урьдчилан сэргийлэх: Авлига үүсэх нөхцөлийг бүрдүүлэхгүй байх, төрийн байгууллага, албан тушаалтны шийдвэр гэмт хэрэг, зөрчил гарах шалтгаан болохоос сэргийлэх.
- Ашиг сонирхлын зөрчил: Ашиг сонирхлын зөрчилтэй гэх нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд мэдэгдэл, тайлбарыг эрх бүхий албан тушаалтанд гаргах.
- Авлигын гэмт хэрэгт сэжигтэн, яллагдагчаар татагдсан этгээд нь нийтийн албан тушаалтан биш гэж маргадаг боловч олон улсын конвенцоор энэ нь үгүйсгэгддэг тул бүх албан тушаалтан үүрэг хүлээдэг.

Ашиг сонирхлын зөрчлийн төрлүүд:
- Бодит
- Болзошгүй
- Ойлгогдохуйц

Мэдэгдэл — Тайлбар

АЛБАН ТУШААЛТНЫ ҮҮРЭГ:

- Албан үүргээ гүйцэтгэхэд ашиг сонирхлын зөрчил үүсэн, үүсч болзошгүй нөхцөлд албан үүргээ гүйцэтгэхээс татгалзах;
- Энэ тухай байгууллага, албан тушаалтанд бичгээр мэдэгдэх, тайлбар хийх.

БАЙГУУЛЛАГЫН ҮҮРЭГ:

- Ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ илэрхийлсэн мэдэгдлийг зохих журмын дагуу ЭБАТ хүлээн авах;
- Мэдүүлгийн бүрдүүлэлтийн програмд бүртгэх /meduuleg.iaac.mn/;
- Ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн, үүсч болзошгүй гэж мэдэгдсэн Мэдэгдэл, тайлбарыг хүлээн авсан удирдах албан тушаалтан шийдвэрийг бичгээр гаргана.

Авлигын эсрэг хуульд заасан 8 төрлийн хориглолт

- Албан хаагчид дарамт, шахалт үзүүлэх, хөндлөнгөөс нөлөөлөх.
- Бусдад шан харамж өгөх, өгөхөөр амлах, зуучлах;
- Албан үүргээ гүйцэтгэхдээ хууль бусаар аливаа хувь хүн, хуулийн этгээдэд давуу байдал олгох, олгохоор амлах, бусдын эрхийг хязгаарлах;
- Төсвийн болон хандив, тусламжийн хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах;
- Албан үүргээ гүйцэтгэх, эсхүл гүйцэтгэхгүй байхтай холбогдуулан бусдаас шан харамж шаардах;
- Албаны эрх мэдэл буюу албан тушаалын байдлаа урвуулах, хэтрүүлэх;
- Албан тушаалын байдлаа ашиглан эд хөрөнгө олж авах, давуу эрх эдлэх;
- Үндэслэлгүйгээр хөрөнгөжих;

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд заасан 14 төрлийн хориглолт, хязгаарлалт

1. Албаны мэдээллийг ашиглахтай холбогдсон хориглолт
2. Оффшор бүсэд данс, хөрөнгө өмчлөх, хуулийн этгээд байгуулахтай холбогдсон хориглолт
3. Албан үүргээ гүйцэтгэхтэй холбогдсон хориглолт, хязгаарлалт
4. Шийдвэр гаргахад нөлөөлөхийг хориглох
5. Сурталчилгаатай холбогдсон хязгаарлалт
6. Төлөөлөлтэй холбогдсон хязгаарлалт
7. Төлбөр авахтай холбогдсон хязгаарлалт
8. Бэлэг авахтай холбогдсон хязгаарлалт
9. Хандив авахтай холбогдсон хязгаарлалт
10. Давхар ажил эрхлэхтэй холбогдсон хязгаарлалт
11. Аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэхтэй холбогдсон хориглолт
12. Улс төрд нөлөө бүхий зарим этгээдэд тавих хориглолт, хязгаарлалт
13. Албан тушаалаас чөлөөлөгдсөний дараах хязгаарлалт
14. Бусад орлогын хязгаарлалт

Ашиг сонирхлын зөрчлийг мэдэгдэх, тайлбарлах тухай

- Албан тушаалтан өөрөө болон хамаарал бүхий этгээдийн зүгээс нөлөөлж болох эдийн болон эдийн бус ашиг сонирхлыг хэлнэ.

Хувийн ашиг сонирхол

- Албан тушаалтан хуулиар олгогдсон бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхдээ ашиг сонирхлоос ангид тэгш шударгаар хэрэгжүүлэхийг хэлнэ.

Нийтийн ашиг сонирхол

"Нийтийн албан тушаалтан албаны бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх үед түүний хувийн ашиг сонирхол нийтийн ашиг сонирхолтой зөрчилдөх болон албан үүргээ тэгш, шударгаар хэрэгжүүлэхэд харшаар нөлөөлж болохуйц нөхцөл байдлыг хэлнэ". 3.1.3 §

АСЗ

ХАМААРАЛ БҮХИЙ ЭТГЭЭД ?

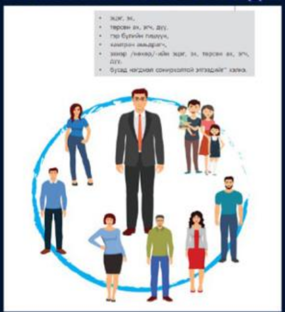

3.1.5§ "хамаарал бүхий этгээд" гэж тухайн нийтийн албан тушаалтны эцэг, эх, төрсөн ах, эгч, дүү, гэр бүлийн гишүүн, хамтран амьдрагч, эхнэр /нөхөр/-ийн эцэг, эх, төрсөн ах, эгч, дүү, бусад нэгдмэл сонирхолтой этгээдийг;

НЭГДМЭЛ СОНИРХОЛТОЙ ЭТГЭЭД ?

3.1.6§ "нэгдмэл сонирхолтой этгээд" гэж тухайн нийтийн албан тушаалтантай ашгийн төлөө үйл ажиллагаагаар холбоотой хувь хүн, хуулийн этгээдийг;

АШИГ СОНИРХЛЫН ЗӨРЧИЛТЭЙ ГЭЖ ОЙЛГОГДОХУЙЦ НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ?

3.1.6§ "ашиг сонирхлын зөрчилтэй гэж ойлгогдохуйц нөхцөл байдал" гэж тухайн нийтийн албан тушаалтан өөрийн нэг ангид сурч байсан болон сурч байгаа этгээд, мөн гишүүнчлэлд нь хамаардаг холбоо, сан, хамтын шийдвэр гаргадаг байгууллага, тэдгээрийн гишүүд, нэг нутгийн хүн гэх зэрэг олон нийтийн зүгээс ашиг сонирхлын зөрчилтэй гэж ойлгогдохуйц этгээдтэй холбоотой асуудлаар үйл ажиллагаа явуулахыг;

ХУУЛЬ ТОГТООМЖ ЗӨРЧИГЧДӨД ХҮЛЭЭЛГЭХ ХАРИУЦЛАГА:

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль 29 дүгээр зүйл

29.2.4.энэ хуулийн $10^{1}.1$, $10^{1}.2$, $10^{1}.4$, $10^{1}.5$ дахь хэсэг, **11**, 12, 15, 16 дугаар зүйлд заасныг зөрчсөн, энэ хуулийн 23 дугаар зүйлд заасан хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг гаргаж өгөөгүй, энэ хуулийн 29.2.3-т заасан хариуцлага хүлээлгэх зөрчлийг удаа дараа гаргасан бол нийтийн албанаас халах.

ШУДАРГА ЁС, ХӨГЖИЛ ДЭВШИЛД

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР

АЛБАН ҮҮРГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭХТЭЙ ХОЛБОГДСОН ХОРИГЛОЛТ, ХЯЗГААРЛАЛТ

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

11 ДҮГЭЭР ЗҮЙЛ

УЛААНБААТАР ХОТ
2023 он

Албан үүргээ гүйцэтгэхтэй холбогдсон хориглолт, хязгаарлалт

11.1.Албан тушаалтан албан үүргээ гүйцэтгэхдээ өөрийн болон өөртэй нь хамаарал бүхий этгээдийн хувийн ашиг сонирхлыг хөндсөн захиргааны шийдвэр гаргах, удирдах, хяналт, шалгалт хийх, хариуцлага хүлээлгэх, гэрээ байгуулах, эдгээрийг хэлэлцэх, бэлтгэх, оролцох зэрэг үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно.

11.2.Албан тушаалтан өөрийн нэгдмэл сонирхолтой этгээдтэй ашгийн төлөө үйл ажиллагаатай харилцааг дуусгавар болгосноос хойш хоёр жилийн хугацаанд тухайн этгээдтэй холбогдох захиргааны шийдвэр гаргах, удирдах, хяналт, шалгалт хийх, хариуцлага хүлээлгэх, гэрээ байгуулах зэрэг үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно.

11.3.Албан тушаалтан тухайн албан тушаалд сонгогдох, томилогдохоосоо өмнө аж ахуйн нэгжийн удирдах, гүйцэтгэх, хяналтын байгууллагын гишүүн байсан бол нийтийн албанд орсон, эсхүл тухайн аж ахуйн нэгжтэй иргэний эрх зүйн аливаа харилцааг дуусгавар болгосноос хойш хоёр жилийн хугацаанд тухайн аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаатай холбогдох захиргааны шийдвэр гаргахыг хориглоно.

11.4.Энэ хуулийн 11.3-т заасан захиргааны шийдвэр гаргах хязгаарлалт нь төрийн болон орон нутгийн өмч давамгайлсан хуулийн этгээдийн удирдах, гүйцэтгэх, хяналтын байгууллагын гишүүн байсан албан тушаалтанд хамаарахгүй.

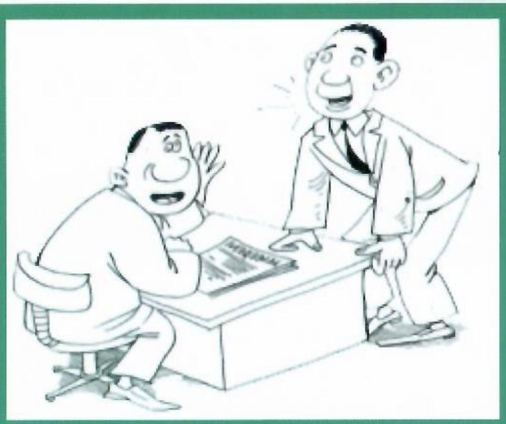

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

11 ДҮГЭЭР ЗҮЙЛ

Жишээ

"Ү" нь Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын Худалдаа, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний тусгай зөвшөөрөл олгох асуудлыг хариуцсан нэгжид Хан-Уул дүүрэг хариуцсан мэргэжилтнээр ажилладаг. "Ү"-ийн нөхөр "Б" нь Хан-Уул дүүрэгт үйлчилгээний цогцолбор нээн ажиллуулахаар болж "Ү" тусгай зөвшөөрөл авахтай холбоотой материалыг нь бэлтгэж боловсруулан нөхөр "Б" нь материалыг ЗДТГ-т өгчээ. "Ү" тухайн өдөр болох хурлаар ороход бэлэн болсон байсан өөр нэг аж ахуйн нэгжийн хүсэлтийг хойшлуулан, нөхрийнхөө авчирсан материалыг оронд нь хурлын хөтөлбөрт оруулж хэлэлцүүлсэн ба тусгай зөвшөөрөл 2 өдрийн дараа "Б"-ийн компанийн нэр дээр олгогдсон байна. Төрийн албан хаагч "Ү" хууль зөрчсөн тул түүнд хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэх юм.

ХУУЛЬ ТОГТООМЖ ЗӨРЧИГЧДӨД ХҮЛЭЭЛГЭХ ХАРИУЦЛАГА:

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль 29 дүгээр зүйл

29.2.4.энэ хуулийн 10^{1}.1, 10^{1}.2, 10^{1}.4, 10^{1}.5 дахь хэсэг, 11, **12**, 15, 16 дугаар зүйлд заасныг зөрчсөн, энэ хуулийн 23 дугаар зүйлд заасан хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг гаргаж өгөөгүй, энэ хуулийн 29.2.3-т заасан хариуцлага хүлээлгэх зөрчлийг удаа дараа гаргасан бол нийтийн албанаас халах.

ШУДАРГА ЁС, ХӨГЖИЛ ДЭВШИЛД

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР

НИЙСЛЭЛИЙН ГЭМТ ХЭРГЭЭС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АЖЛЫГ ЗОХИЦУУЛАХ САЛБАР ЗӨВЛӨЛ

ШИЙДВЭР ГАРГАХАД НӨЛӨӨЛӨХИЙГ ХОРИГЛОХ

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

12 ДУГААР ЗҮЙЛ

УЛААНБААТАР ХОТ
2023 он

Шийдвэр гаргахад нөлөөлөхийг хориглох

12.1.Албан тушаалтан өөрийн болон өөртэй нь хамаарал бүхий этгээдийн хувийн ашиг сонирхолд нийцүүлэн захиргааны шийдвэр гаргах, удирдах, хяналт, шалгалт хийх, хариуцлага хүлээлгэх, мөн эдгээрт бэлтгэхэд өөрийн албан тушаалын байдлаа ашиглан аливаа хэлбэрээр хөндлөнгөөс нөлөөлөхийг хориглоно.

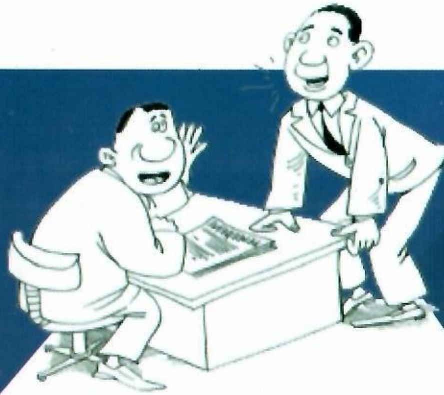

Жишээ

Сумын Засаг дарга "О" нь сумын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуй нэгж байгууллагуудыг хамруулан тамхи худалдан борлуулахтай холбоотой хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг шалгах ажлын хэсэг байгуулах тухай 265 тоот захирамж гаргажээ. Ажлын хэсгийн шалгалтаар "Ундрах" ХХК нь Тамхины хяналтын тухай хуульд заасан зөрчлийг гаргасан нь тогтоогдсон тул компанийн тамхи худалдах үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг цуцлах шийдвэр гаргах үндэслэлтэй талаар компанийн захиралд ажлын хэсгийн ахлагч мэдэгдсэн байна. Гэтэл аймгийн Засаг дарга "Д"-ээс сумын Засаг дарга "О" руу утсаар залгаж, "Ундрах" ХХК-ийн тамхи худалдаалах эрхийг цуцлахгүй байх талаар үүрэг өгсөн төдийгүй уг компани нь аймгийн Засаг даргын төрсөн ах "Т"-гийн үүсгэн байгуулж, хувь эзэмшдэг компани байсан байна.

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

12 ДУГААР ЗҮЙЛ

Жишээ

Нэгэн яамны Төрийн захиргаа, удирдлагын газрын дарга "А" нь тус яамнаас зарласан тендер сонгон шалгаруулалтанд өөрийн төрсөн эгч "М"-ийн компани оролцож байгаа талаар тендерийн үнэлгээний хорооны гишүүдэд хэлж, улмаар эгчийнхээ компанийг дэмжиж санал өгөх талаар чиглэл өгсөн байна. Тендер сонгон шалгаруулалтанд Төрийн захиргаа, удирдлагын газрын дарга "А"-ийн төрсөн эгчийн компани нь хамгийн бага үнийн санал ирүүлсэн үндэслэлээр шалгарсан төдийгүй тэрээр албан тушаалын байдлаа ашиглан хамт ажилладаг үнэлгээний хорооны гишүүдийн үйл ажиллагаанд хөндлөнгөөс нөлөөлж оролцсон байна.

ХУУЛЬ ТОГТООМЖ ЗӨРЧИГЧДӨД ХҮЛЭЭЛГЭХ ХАРИУЦЛАГА:

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль 29 дүгээр зүйл

29.2. Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль тогтоомжийг зөрчсөн этгээдэд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол эрх бүхий албан тушаалтан дараах сахилгын шийтгэл хүлээлгэнэ:

29.2.4.энэ хуулийн 10^{1}.1, 10^{1}.2, 10^{1}.4, 10^{1}.5 дахь хэсэг, 11, 12, **15**, 16 дугаар зүйлд заасныг зөрчсөн, энэ хуулийн 23 дугаар зүйлд заасан хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг гаргаж өгөөгүй, энэ хуулийн 29.2.3-т заасан хариуцлага хүлээлгэх зөрчлийг удаа дараа гаргасан бол нийтийн албанаас халах

ШУДАРГА ЁС, ХӨГЖИЛ ДЭВШИЛД

ШУДАРГА ЁС, ХӨГЖИЛ ДЭВШИЛД

Авлигатай Тэмцэх Газар

фэйсбүүк хуудсанд нэгдэв.

110 Гомдол, мэдээлэл хүлээн авах утас

#110 PODCAST

АТГ - Олон Нийтийн Төв

фэйсбүүк хуудсанд нэгдэв.

110 Гомдол, мэдээлэл хүлээн авах утас

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР

ТӨЛБӨР АВАХТАЙ ХОЛБОГДСОН ХЯЗГААРЛАЛТ

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

15 ДУГААР ЗҮЙЛ

УЛААНБААТАР ХОТ
2022 он

ХУУЛЬ ТОГТООМЖ ЗӨРЧИГЧДӨД ХҮЛЭЭЛГЭХ ХАРИУЦЛАГА:

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль 29 дүгээр зүйл

29.2. Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль тогтоомжийг зөрчсөн этгээдэд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол эрх бүхий албан тушаалтан дараах сахилгын шийтгэл хүлээлгэнэ:

29.2.4.энэ хуулийн 10^1.1, 10^1.2, 10^1.4, 10^1.5 дахь хэсэг, 11, 12, 15, **16** дугаар зүйлд заасныг зөрчсөн, энэ хуулийн 23 дугаар зүйлд заасан хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг гаргаж өгөөгүй, энэ хуулийн 29.2.3-т заасан хариуцлага хүлээлгэх зөрчлийг удаа дараа гаргасан бол нийтийн албанаас халах.

ШУДАРГА ЁС, ХӨГЖИЛ ДЭВШИЛД

ШУДАРГА ЁС, ХӨГЖИЛ ДЭВШИЛД

Авлигатай Тэмцэх Газар
фэйсбүүк хуудсанд нэгдэв.

110 Гомдол, мэдээлэл хүлээн авах утас

#110 PODCAST

АТГ - Олон Нийтийн Төв
фэйсбүүк хуудсанд нэгдэв.

110 Гомдол, мэдээлэл хүлээн авах утас

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР

БЭЛЭГ АВАХТАЙ ХОЛБОГДСОН ХЯЗГААРЛАЛТ

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

16 ДУГААР ЗҮЙЛ

УЛААНБААТАР ХОТ
2023 он

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль 16-р зүйл

Бэлэг авахтай холбогдсон хязгаарлалт

16.1.Албан тушаалтан албан үүргээ гүйцэтгэхтэй холбогдуулан бусдаас бэлэг шууд буюу шууд бусаар авахыг хориглоно.

16.2.Энэ хуулийн 16.1-д заасан хориглолтод албан тушаалтанд албан үүрэгтэй нь холбогдолгүй өгсөн бэлэг болон албан үүрэгтэй нь холбогдуулан дипломат журмаар өгсөн бэлэг хамаарахгүй.

16.3.Албан тушаалтан дипломат журмаар бэлэг авах, тайлагнах, зарцуулах журмыг Засгийн газар батална.

16.4.Гэр бүлийн гишүүн болон төрөл, садангийн хүнээс бусад этгээдээс авсан нэг удаагийн бэлэг, үйлчилгээний үнэ, хөлс тухайн албан тушаалтны нэг сарын цалинтай тэнцэх хэмжээнээс хэтэрсэн, эсхүл нэг эх сурвалжаас нэг жилийн туршид хүлээн авсан бэлэг, үйлчилгээний үнэ, хөлс тухайн албан тушаалтны гурван сарын цалинтай тэнцэх хэмжээнээс хэтэрсэн тохиолдолд уг албан тушаалтан энэ тухай эрх бүхий албан тушаалтанд 30 хоногийн дотор бичгээр мэдэгдэх үүрэгтэй.

16.5.Албан тушаалтны авсан бэлэг, үйлчилгээний үнэ, хөлс тухайн албан тушаалтны зургаан сарын цалингийн хэмжээнээс хэтэрсэн тохиолдолд түүнийг төрийн өмчид шилжүүлнэ.

16.6.Албан тушаалтан зургаан сарын цалингийн хэмжээнээс илүү гарсан бэлэг, үйлчилгээний үнэ, хөлсний зөрүүг өөрөө төлж тухайн бэлэг, үйлчилгээг хүлээн авч болно.

16.7.Албан тушаалтан бэлэг авахаас өмнөх хоёр жилийн хугацаанд бэлэг өгөгч этгээдтэй холбогдох захиргааны шийдвэр, удирдлага, хяналт, шалгалт, хариуцлага хүлээлгэх, гэрээ байгуулах зэрэг албан үүрэг хэрэгжүүлсэн бол түүнийг тухайн бэлэг өгөгч этгээдээс албан үүргээ гүйцэтгэхтэй холбогдуулан бэлэг авсанд тооцно.

16.8.Энэ хуулийн 16.4-т заасан этгээдээс бэлэг авсан бол албан тушаалтан тухайн этгээдтэй холбогдох захиргааны шийдвэр гаргах, удирдах, хянах, шалгах, хариуцлага хүлээлгэх, гэрээ байгуулах зэрэг албан үүргийг хоёр жилийн хугацаанд гүйцэтгэхгүй.

16.9.Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн төрд ногдох хувийг эзэмшигчийн төлөөлөгч албан тушаалтан нь тухайн хуулийн этгээдэд ажиллах хугацаандаа, түүнчлэн албан үүргээ гүйцэтгэж дууссанаас хойш хоёр жилийн хугацаанд тухайн хуулийн этгээд, түүний удирдлагын гишүүдээс бэлэг авахыг хориглоно.

16.10.Албан тушаалтны төрийн өмчлөлд шилжүүлсэн бэлэг, үйлчилгээний үнэ, хөлсийг үнэлэх, хадгалах, зарцуулах журмыг Засгийн газар батална.

16.11.Мөнгөн дүнгээр илэрхийлэгдэх шагналыг энэ хуулийн 16.1-16.10-т заасан журмаар зохицуулна.

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

16 ДУГААР ЗҮЙЛ

Жишээ

Нэгэн агентлагийн газрын даргын төрсөн өдрөөр түүний дотны найз "Г" нь өөрийн компанийн усан бассейнд хагас жилийн турш үнэгүй үйлчлүүлэх эрхийн бичиг бэлэглэжээ. Уг бэлэг нь газрын дарга "Г"-ийн албан үүрэгтэй нь холбоогүй өгсөн бэлэг ба үйлчилгээний үнэ нь түүний нэг сарын цалингийн хэмжээнээс хэтрээгүй байх тул тэрээр уг эрхийн бичгийн дагуу бассейнд явах боломжтой юм. Харин бэлэг өгсөн өөрийн найз "Г"-ийн компанитай холбоотой захиргааны шийдвэр гаргах, удирдах, хянан шалгах үйл ажиллагааг 2 жилийн хугацаанд гүйцэтгэхгүй байх үүрэгтэй. Хуулийн 16.4-т зааснаар "Гэр бүлийн гишүүн болон төрөл, садангийн хүнээс бусад этгээдээс авсан нэг удаагийн бэлэг, үйлчилгээний үнэ, хөлс тухайн албан тушаалтны нэг сарын цалинтай тэнцэх хэмжээнээс хэтэрсэн, ... тохиолдолд уг албан тушаалтан энэ тухай эрх бүхий албан тушаалтанд 30 хоногийн дотор бичгээр мэдэгдэх үүрэгтэй.

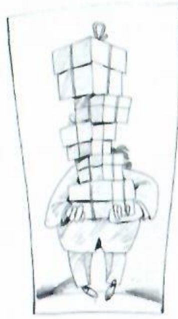

ӨРГӨДӨЛ, ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЭЛ ГАРГАХ БОЛОМЖТОЙ ХЭЛБЭР

Утас
Иргэн, хуулийн этгээдээс гаргаж буй өргөдөл, гомдол, мэдээллийг зөвхөн 110 тусгай дугаарын утсаар хүлээж авна.

Цахим шуудан
contact@iaac.mn

Шуудангаар илгээх
Авлигатай тэмцэх газар, 5-р хороолол, Сөүлийн гудамж 41, Улаанбаатар хот-14250, Монгол Улс.

Биечлэн ирэх
Авлигатай тэмцэх газрын Олон нийтийн төв, өргөдөл, гомдол, мэдээлэл хүлээн авах ажилтантай уулзаж өгнө.

Цахим хуудас
www.iaac.mn цахим хуудсанд нэвтэрч Гомдол, мэдээллийн маягтын дагуу илгээнэ.

АВЛИГА, АШИГ СОНИРХЛЫН ЗӨРЧЛИЙГ МЭДЭЭЛЭХ УТАС **110**

Авлигатай тэмцэх газрын талаар мэдээлэл авна уу.

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАРТ ХЭРХЭН ӨРГӨДӨЛ, ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЭЛ ГАРГАХ ВЭ?

..НЭГДЬЕ

Үгүй гэж хэлээд өөрчилье

ӨРГӨДӨЛ, ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЛИЙН ШИЙДВЭРЛЭЛТ

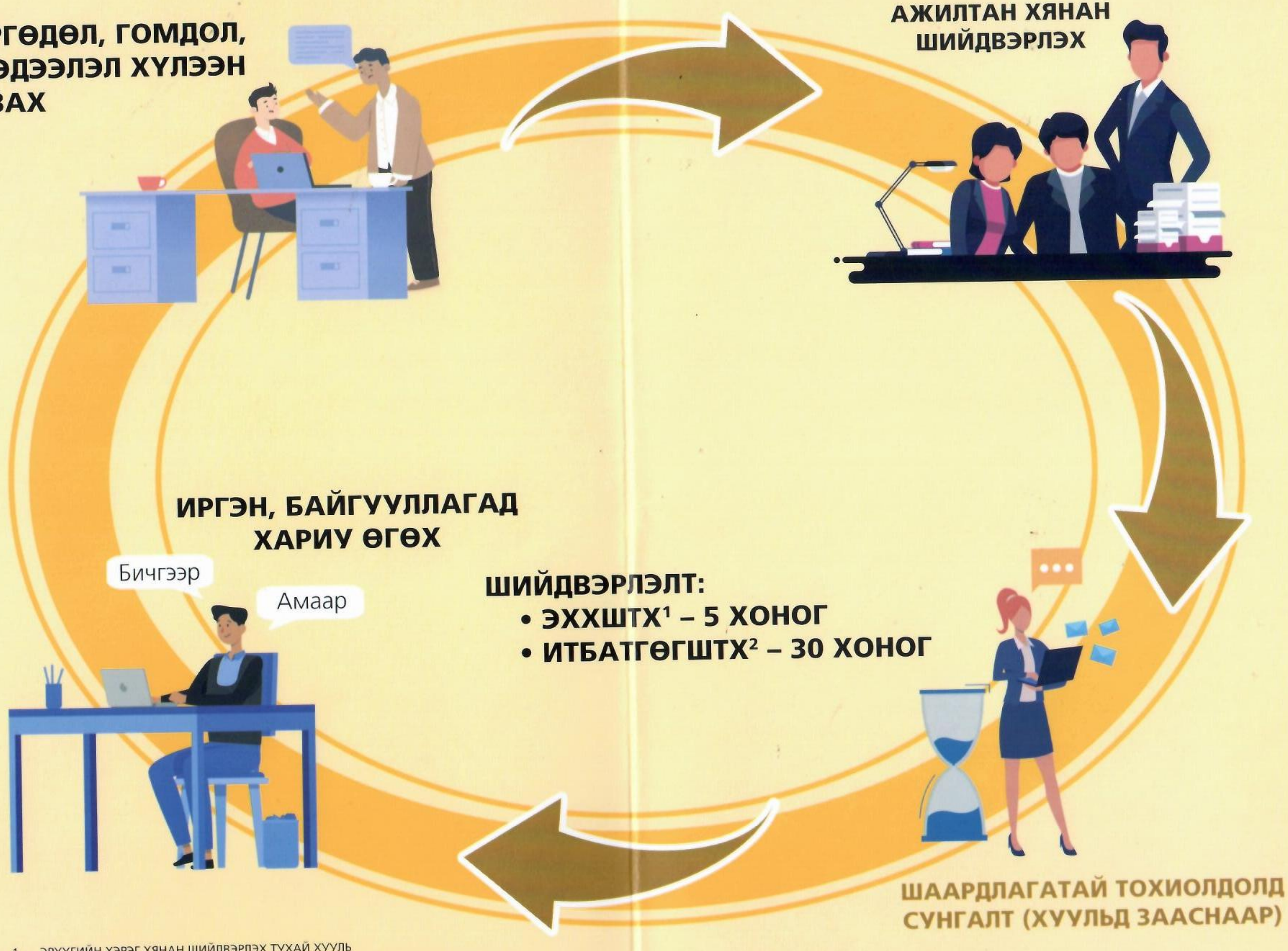

1 ЭРҮҮГИЙН ХЭРЭГ ХЯНАН ШИЙДВЭРЛЭХ ТУХАЙ ХУУЛЬ

2 ИРГЭДЭЭС ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГА, АЛБАН ТУШААЛТАНД ГАРГАСАН ӨРГӨДӨЛ, ГОМДЛЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ ТУХАЙ ХУУЛЬ

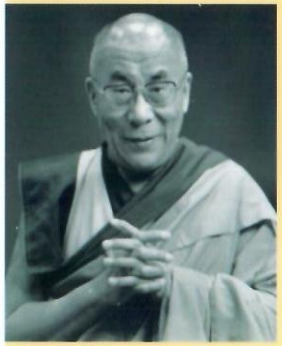

Ил тод байдал үгүй бол үл итгэлцэл хийгээд аюул ирэх мэдрэмж төрдөг.

XIV Далай лам

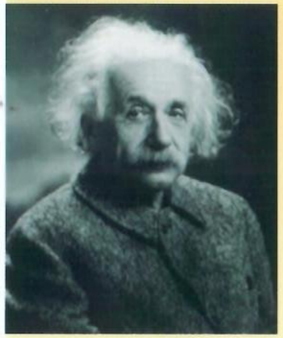

Муу зүйл хийгчид биш, харин тэднийг санаа зоволгүй харж буй хүмүүс л ертөнцийг сөнөөнө.

Альберт Эйнштейн

Гавьяатай бөгөөс шаазанчныг ч шагнатугай, гайтай бөгөөс шадрыгаа ч шанталсугай.

Т.Галсан
Ардын уран зохиолч

Авлигыг эсэргүүцэх нь залуусын үүрэг юм.

Курт Кобейн
Дуучин, Нирвана

Хаяг:
Монгол Улс Авлигатай тэмцэх газар
5 дугаар хороолол, Сөүлийн гудамж 41
Улаанбаатар хот 14250

Утас:
110 (Төлбөр 0₮)

Факс:
(976)-70112458

И-мэйл:
contact@iaac.mn

Цахим хуудас
www.iaac.mn

Авлигатай Тэмцэх Газар
АТГ-Олон Нийтийн Төв

ИРГЭН ТА АВЛИГЫН ЭСРЭГ ЮУ ХИЙЖ ЧАДАХ ВЭ?

...НЭГДЬЕ

Үгүй гэж хэлээд өөрчилье

ТА - Төрийн үйл хэрэгт оролцож чадна:

Тулгамдаж буй асуудлаа тодорхойлж, мэтгэлцээн, хөдөлгөөнд нэгдэж, төрд дуу хоолойгоо хүргэж;

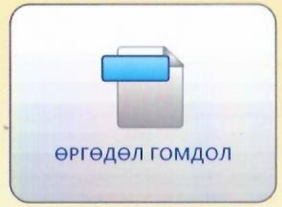

Төрийн үйлчилгээний талаар гомдол, мэдээлэл, санал, хүсэлт гаргаж;

Төр, засгаас гаргасан шийдвэрийн төсөлтэй танилцаж, өөрийн саналаа илэрхийлж;

Нийтийн ашиг сонирхлыг хөндсөн болон Улсын Их Хурлаас томилогдох албан тушаалтны асуудлаар хэлэлцүүлэг, сонсголд оролцож;

ТА - Авлигын эсрэг хууль эрх зүйн мэдлэг, ойлголтоо сайжруулж чадна:

Авлигын эсрэг хууль тогтоомжийг судалж,

Legalinfo

АВЛИГА

Гэмт хэрэг

- Хээл хахууль;
- Үндэслэлгүй хөрөнгөжих;
- Албан тушаалаа урвуулан ашиглах;

Зөрчил

- Ашиг сонирхлын зөрчил,
- Шан харамж,
- Хүнд суртал;

Ойлголтыг танин мэднэ.

ТА - Төрийн байгууллага, албан тушаалтны үйл ажиллагаанд хяналт тавьж чадна:

Төрийн байгууллага, албан тушаалтны үйл ажиллагаанд олон нийтийн хяналтыг хэрэгжүүлэх чиглэлээр хуулиар олгогдсон эрх, үүргээ биелүүлэх боломжтой.

ТА - Төрийн албан тушаалтны хууль бус шаардлагад үгүй гэж хэлж чадна:

ТА - Хүүхэд, залуучуудад үлгэр дуурайлал нь болж чадна:

- Шударга бус зүйлийг үл тэвчин,
- Хууль бус зүйл хийхгүй байх.

ТА - Авлига, ашиг сонирхлын зөрчил, хүнд суртал, чирэгдлийг мэдээлж чадна:

- 110 утсаар
- Шуудангаар
- Биечлэн
- iaac.mn цахим хуудсаар

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР

ТА - Хууль бус аливаа үйл ажиллагаатай эвлэрэхгүй байж чадна:

110

ХУУЛЬ ТОГТООМЖ ЗӨРЧИГЧДӨД ХҮЛЭЭЛГЭХ ХАРИУЦЛАГА:

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль 29 дүгээр зүйл

29.2. Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль тогтоомжийг зөрчсөн этгээдэд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол эрх бүхий албан тушаалтан дараах сахилгын шийтгэл хүлээлгэнэ:

29.2.3. энэ хуулийн 10, 14, **17**, 18 дугаар зүйл, 20.1, 20.4-т заасныг зөрчсөн, энэ хуулийн 9.2-т заасан арга хэмжээг аваагүй, энэ хуулийн 21.1-д заасан хязгаарлалтад хамаарах этгээдтэй гэрээ, контракт байгуулсан, зөвшөөрөл олгосон, энэ хуулийн 23.7-д заасныг зөрчиж илтэд ашиг сонирхлын зөрчилтэй этгээдийг албан тушаалд томилсон, хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг худал мэдүүлсэн, энэ хуулийн 29.2.2-т заасан хариуцлага хүлээлгэх зөрчлийг удаа дараа гаргасан бол албан тушаалыг нь бууруулах;

29.2.4.энэ хуулийн 10^{1}.1, 10^{1}.2, 10^{1}.4, 10^{1}.5 дахь хэсэг, 11, 12, 15, 16 дугаар зүйлд заасныг зөрчсөн, энэ хуулийн 23 дугаар зүйлд заасан хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг гаргаж өгөөгүй, энэ хуулийн 29.2.3-т заасан хариуцлага хүлээлгэх зөрчлийг удаа дараа гаргасан бол нийтийн албанаас халах

ШУДАРГА ЁС, ХӨГЖИЛ ДЭВШИЛД

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР

ХАНДИВ АВАХТАЙ ХОЛБОГДСОН ХЯЗГААРЛАЛТ

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

17 ДУГААР ЗҮЙЛ

УЛААНБААТАР ХОТ
2022 он

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль 17-р зүйл

Хандив авахтай холбогдсон хязгаарлалт

17.1.Албан тушаалтан, төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллага, нутгийн өөрөө удирдах байгууллага нийтийн хэрэгцээнд зориулан иргэн, хуулийн этгээдээс бэлэг, бусад санхүүгийн туслалцааг авах, хүсэхийг хориглоно.

17.2.Албан тушаалтан, төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллага, нутгийн өөрөө удирдах байгууллага албан үүрэгтэй нь холбогдолгүй гуравдагч этгээдээс үзүүлж байгаа нийтийн албаны хэрэгцээнд, ажилтны сургалт, үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, техникийн дэмжлэг зэрэг албан тушаалтныг ашиг сонирхлын зөрчилд оруулахгүй хандив, бусад санхүүгийн туслалцааг энэ хуулийн 17.1-д заасан хязгаарлалтад хамаарахгүй бол авч болно.

17.3.Албан тушаалтан хандив, санхүүгийн туслалцааг авахын өмнө өөрийн удирдлага, эсхүл эрх бүхий байгууллагаас зөвшөөрөл авсан байна.

17.4.Энэ хуулийн 17.2-т заасан хандив, санхүүгийн туслалцаа авсан албан тушаалтан, төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллага, нутгийн өөрөө удирдах байгууллага хоёр жилийн хугацаанд хандивлагчтай холбоотой аливаа шийдвэр гаргахыг хориглоно.

17.5.Албан тушаалтан дараах тохиолдолд биечлэн, эсхүл бусад этгээдээр зуучлуулан хандив хүсэх, хандив цуглуулахад оролцох, хүлээн авахыг хориглоно:

17.5.1.хүнд өвчнийг эмчлэхэд шаардлагатайгаас бусад тохиолдолд өөртөө буюу өөртэй нь хамаарал бүхий этгээдийн хэрэгцээнд;

17.5.2.өөрөө болон өөртэй нь хамаарал бүхий этгээд нь ашиг хуваалцдаг иргэн болон хуулийн этгээдийн хэрэгцээнд;

17.5.3.өөртэй нь хамаарал бүхий этгээд нь удирдлага, хяналт, захиргааны албанд нь ажилладаг хуулийн этгээдийн хэрэгцээнд.

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

17 ДУГААР ЗҮЙЛ

Жишээ

Сумын Засаг даргын 2021 оны 09 дүгээр сарын 16-ны өдрийн 30 дугаар захирамжаар тус сумын хийдийг сэргээж шинээр барих, мөн сүм хийдийг сэргээн засахад иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас хандив цуглуулж авахыг сумын ЗДТГ-ын даргад даалгажээ. Тус суманд уул уурхайн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа “БНН” компани нь энэхүү арга хэмжээнд зориулж 20 сая төгрөгийн хандив өгсөн байна. Харин сумын Засаг даргын 2019 оны 03 дугаар захирамжаар “БНН” компанийн охин компани болох “НДД” компанид 5 жилийн хугацаатай 2 га газар ашиглуулах захирамж гаргажээ. Энэхүү үйлдэл нь тус хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1, 17.2, 17.4 дэх заалтуудыг зөрчиж байна.

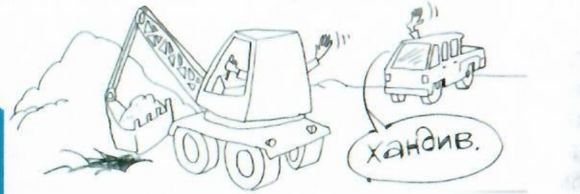

ХУУЛЬ ТОГТООМЖ ЗӨРЧИГЧДӨД ХҮЛЭЭЛГЭХ ХАРИУЦЛАГА:

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль 29 дүгээр зүйл

29.2. Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль тогтоомжийг зөрчсөн этгээдэд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол эрх бүхий албан тушаалтан дараах сахилгын шийтгэл хүлээлгэнэ:

29.2.3. энэ хуулийн 10, 14, 17, 18 дугаар зүйл, 20.1, 20.4-т заасныг зөрчсөн, энэ хуулийн 9.2-т заасан арга хэмжээг аваагүй, энэ хуулийн 21.1-д заасан хязгаарлалтад хамаарах этгээдтэй гэрээ, контракт байгуулсан, зөвшөөрөл олгосон, энэ хуулийн 23.7-д заасныг зөрчиж илтэд ашиг сонирхлын зөрчилтэй этгээдийг албан тушаалд томилсон, хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг худал мэдүүлсэн, энэ хуулийн 29.2.2-т заасан хариуцлага хүлээлгэх зөрчлийг удаа дараа гаргасан бол албан тушаалыг нь бууруулах;

29.2.4.энэ хуулийн 10^{1}.1, 10^{1}.2, 10^{1}.4, 10^{1}.5 дахь хэсэг, 11, 12, 15, 16 дугаар зүйлд заасныг зөрчсөн, энэ хуулийн 23 дугаар зүйлд заасан хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг гаргаж өгөөгүй, энэ хуулийн 29.2.3-т заасан хариуцлага хүлээлгэх зөрчлийг удаа дараа гаргасан бол нийтийн албанаас халах

ШУДАРГА ЁС, ХӨГЖИЛ ДЭВШИЛД

ШУДАРГА ЁС, ХӨГЖИЛ ДЭВШИЛД

Авлигатай Тэмцэх Газар
фэйсбүүк хуудсанд нэгдэв.

110 Гомдол, мэдээлэл хүлээн авах утас

#110 PODCAST

АТГ - Олон Нийтийн Төв
фэйсбүүк хуудсанд нэгдэв.

110 Гомдол, мэдээлэл хүлээн авах утас

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР

МОНГОЛ УЛСЫН АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР

ДАВХАР АЖИЛ ЭРХЛЭХТЭЙ ХОЛБОГДСОН ХЯЗГААРЛАЛТ

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

18 ДУГААР ЗҮЙЛ

УЛААНБААТАР ХОТ
2023 он

Давхар ажил эрхлэхтэй холбогдсон хязгаарлалт

18.1.Албан тушаалтан энэ хуулиар зөвшөөрснөөс өөр ажил, албан тушаал давхар эрхлэхийг хориглоно.

18.2.Улсын Их Хурлын болон Засгийн газрын гишүүн дараах ажил, албан тушаалыг давхар эрхэлж болно:

18.2.1.хууль болон олон улсын гэрээгээр зөвшөөрсөн ажил;

18.2.2.нийтэд тустай үйл ажиллагаанд чиглэсэн ажил;

18.2.3.багшлах, эрдэм шинжилгээний болон бүтээлч ажил;

18.2.4.хуульд заасан бол өөр өөрийн чиг үүргийн дагуу Улсын Их Хурлын болон Засгийн газрын албан тушаал;

18.2.5.хууль тогтоомжоор зөвшөөрсөн олон улсын байгууллага дахь албан тушаал.

18.3.Үндсэн хуулийн цэцийн гишүүн, бүх шатны шүүхийн шүүгч, прокурор, мөрдөх албаны албан тушаалтан салбарын хуульд тусгайлан зааснаас бусад ажил, албан тушаал эрхлэхийг хориглоно.

18.4.Зэвсэгт хүчний албан тушаалтан өөрийн удирдах албан тушаалтны бичгээр өгсөн зөвшөөрлийн үндсэн дээр хөдөлмөрийн болон ажил гүйцэтгэх гэрээгээр ажил гүйцэтгэж, эрх эдэлж болно.

18.5.Энэ хуулийн 18.2-18.4-т зааснаас бусад албан тушаалтан дараах ажлыг давхар эрхэлж болно.

18.5.1.хууль тогтоомж, олон улсын гэрээгээр болон Засгийн газраас баталсан журмаар зөвшөөрсөн ажил;

18.5.2.багшлах, эрдэм шинжилгээний болон бүтээлч ажил;

18.5.3.ашиг сонирхлын зөрчил үүсэхээргүй бол өөрийн удирдах албан тушаалтан, эрх бүхий байгууллагын бичгээр өгсөн зөвшөөрлийн үндсэн дээр бусад алба, гэрээний ажил, үүрэг.

18.6.Татварын албанд ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхэлж байгаа гэж бүртгүүлсэн, жилийн орлого нь нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 80 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөс илүүгүй, эсхүл төмс, хүнсний ногооны тариалан болон ойн аж ахуй, зөгий, загас, амьтан үржүүлэг, сургалт-аялал, сургалтын бусад үйл ажиллагаанаас орлого олдог бол албан тушаалтан үүнийгээ давхар эрхэлж болно.

18.7.Улсын Их Хурлын гишүүн Засгийн газрын гишүүний албан тушаалыг хавсарч байгаа бол Улсын Их Хурлаас байгуулагдах хяналт шалгалтын ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд орохыг, түүнчлэн хяналт шалгалтын ажлын хэсэг байгуулахаар санаачлах, санал оруулахыг хориглоно.

18 ДУГААР ЗҮЙЛ

Жишээ

1. Яамны Төрийн захиргаа, удирдлагын газрын Гадаад хамтын ажиллагааны хэлтсийн мэргэжилтэн "У" нь БНХАУ-ын хөрөнгө оруулалттай компанид 7 хоногт 20 цаг зөвлөх, орчуулагчийн ажил хийхээр харилцан тохиоролцон гэрээ байгуулан ажиллажээ. Тэрээр яамны удирдах албан тушаалтнаас давхар ажил эрхлэх зөвшөөрлийг бичгээр хүссэн боловч удирдлагын зүгээс илтэд ашиг сонирхлын зөрчил үүсэх тул зөвшөөрөөгүй байна. Гэвч "У" нь удирдлагаас зөвшөөрөл өгөөгүй байхад дээрх компанид ажиллаж, цалин хөлс авч хууль зөрчсөн байна.

2. Аймгийн ЗДТГ-ын Хуулийн хэлтсийн дарга "Б" нь ажлын бус цагаар зөгийн аж ахуй эрхэлж тодорхой хэмжээний орлого олдог аж. "Б" нь зөгийн аж ахуйг давхар эрхлэн явуулж болох уу?

Хуульд заасны дагуу "Б" нь ажлын бус цагаар дээрх үйл ажиллагааг эрхэлж болно.

ХУУЛЬ ТОГТООМЖ ЗӨРЧИГЧДӨД ХҮЛЭЭЛГЭХ ХАРИУЦЛАГА:

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль 29 дүгээр зүйл

29.1.Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль тогтоомжийг зөрчсөн этгээдэд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол шүүгч дараах захиргааны хариуцлага хүлээлгэнэ:

> 29.1.3. Энэ хуулийн 20.2-д заасан хориглолт, хязгаарлалтыг зөрчсөн этгээдийг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг нэгээс тав дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, байгуулсан гэрээ, контракт, авсан зөвшөөрлийг хүчингүй болгох;

29.2. Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль тогтоомжийг зөрчсөн этгээдэд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол эрх бүхий албан тушаалтан дараах сахилгын шийтгэл хүлээлгэнэ:

> 29.2.3. энэ хуулийн ... 20.1, 20.4-т заасныг зөрчсөн ... бол албан тушаалыг нь бууруулах;
>
> 29.2.4.энэ хуулийн 10^1.1, 10^1.2, 10^1.4, 10^1.5 дахь хэсэг, 11, 12, 15, 16 дугаар зүйлд заасныг зөрчсөн, энэ хуулийн 23 дугаар зүйлд заасан хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг гаргаж өгөөгүй, энэ хуулийн 29.2.3-т заасан хариуцлага хүлээлгэх зөрчлийг удаа дараа гаргасан бол нийтийн албанаас халах

ШУДАРГА ЁС, ХӨГЖИЛ ДЭВШИЛД

ШУДАРГА ЁС, ХӨГЖИЛ ДЭВШИЛД

Авлигатай Тэмцэх Газар
фэйсбүүк хуудсанд нэгдэв.

110 Гомдол, мэдээлэл хүлээн авах утас

#110 PODCAST

АТГ - Олон Нийтийн Төв
фэйсбүүк хуудсанд нэгдэв.

110 Гомдол, мэдээлэл хүлээн авах утас

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР

АЖ АХУЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХТЭЙ ХОЛБОГДСОН ХОРИГЛОЛТ

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

20 ДУГААР ЗҮЙЛ

УЛААНБААТАР ХОТ
2023 он

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль 20-р зүйл

Аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэхтэй холбогдсон хориглолт

20.1.Хуульд өөрөөр заагаагүй бол албан тушаалтан энэ хуулийн 18.6-д зааснаас бусад аж ахуйн үйл ажиллагаа гардан эрхлэх болон аж ахуйн нэгжийн удирдах бүтцэд ажиллахыг хориглоно.

20.2.Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, Улсын Их Хурлын гишүүн, Монгол Улсын Ерөнхий сайд, Засгийн газрын гишүүн, Үндсэн хуулийн цэцийн гишүүн, Улсын дээд шүүхийн Ерөнхий шүүгч, Улсын дээд шүүхийн шүүгч, Улсын ерөнхий прокурор, Улсын Их Хуралд ажлаа шууд хариуцан тайлагнадаг байгууллагын дарга, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга, аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн дарга, яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга, Засгийн газрын агентлагийн дарга, төрийн өмчит компани, олон улсын байгууллагын дарга, захирлын албан тушаал эрхэлж байсан болон эрхэлж байгаа хүн, эсхүл түүнтэй хамаарал бүхий этгээд нээлттэй тендер шалгаруулалтаар шийдвэрлэснээс бусад тохиолдолд төрийн болон орон нутгийн хэрэгцээнд бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авагч, төрийн санхүүгийн нөөц бүрдүүлэгч, төрөөс баталгаа гаргасан зээл хүртэгч аж ахуйн нэгжийн хувь, хөрөнгө эзэмшигч, хамтрагч, эсхүл эдгээрийг гүйцэтгэж байгаа хувиараа аж ахуй эрхлэгч байж болохгүй.

20.3.Энэ хуулийн 20.2-т заасан албан тушаалтан, түүнтэй хамаарал бүхий этгээд энэ зүйлд заасан үүргийг нийтийн албанаас чөлөөлөгдсөний дараа хоёр жилийн хугацаанд мөн биелүүлнэ.

20.4.Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн удирдлага, хяналт, захиргаанд ажилладаг албан тушаалтан тухайн хуулийн этгээдэд нийлүүлэх төрийн болон орон нутгийн хэрэгцээний бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах захиалгын нийлүүлэгчээс ашиг авахыг хориглоно.

20.5.Албан тушаалтан нийтийн албанаас чөлөөлөгдсөнөөс хойш хоёр жилийн хугацаанд албан үүргээ гүйцэтгэж байх хугацаандаа төрийн бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах, улсын болон орон нутгийн нөөцийн хуваарилалт, удирдах, хянах, хариуцлага хүлээлгэх зэрэг асуудлаар шийдвэр гаргаж байсан аж ахуйн нэгжийн хувь, хөрөнгө эзэмшигч, хамтрагч болох, тус аж ахуйн нэгжээс хөрөнгө шилжүүлж авахыг хориглоно.

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

20 ДУГААР ЗҮЙЛ

Жишээ

Ноос ноолууран бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх чиглэл нь Засгийн газрын мөрийн хөтөлбөрийн үндсэн чиглэлд тусгагджээ. “ААА” ХХК нь Монгол Улсын Засгийн газраас баталгаа гаргуулж Япон улсын “БББ” корпорациас 15 сая ам.доллар зээлж ноолуурын үйлдвэр байгуулсан байна. Уг зээлийн төлбөр дуусаагүй байхад тус компанийн захирал “Г” нь өөрийн компанийн эзэмшдэг хувьцаагаа төрсөн хүү “Б”-дээ шилжүүлжээ. Харин түүний хүү “Б” нь аймгийн ИТХ-ын даргаар ажилладаг тул хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2-т заасан төрөөс баталгаа гаргасан аж ахуйн нэгж байгууллагын хувь хөрөнгө, эзэмшигч, хамтрагч байж болохгүй гэсэн хориглолтыг зөрчсөн байна.

ХУУЛЬ ТОГТООМЖ ЗӨРЧИГЧДӨД ХҮЛЭЭЛГЭХ ХАРИУЦЛАГА:

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль 29 дүгээр зүйл

29.1.Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль тогтоомжийг зөрчсөн этгээдэд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол шүүгч дараах захиргааны хариуцлага хүлээлгэнэ:

> 29.1.3.энэ хуулийн ... 21.1-д заасан ... хязгаарлалтыг зөрчсөн этгээдийг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг нэгээс тав дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, байгуулсан гэрээ, контракт, авсан зөвшөөрлийг хүчингүй болгох;

29.2. Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль тогтоомжийг зөрчсөн этгээдэд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол эрх бүхий албан тушаалтан дараах сахилгын шийтгэл хүлээлгэнэ:

> 29.2.2.энэ хуулийн ... 21.4-т заасан үүргээ биелүүлээгүй ... бол албан тушаалын цалингийн хэмжээг гурван сар хүртэл хугацаагаар 30 хувиар бууруулах;
>
> 29.2.3.энэ хуулийн ... 21.1-д заасан хязгаарлалтад хамаарах этгээдтэй гэрээ, контракт байгуулсан, зөвшөөрөл олгосон, ... бол албан тушаалыг нь бууруулах;
>
> 29.2.4.энэ хуулийн 10^{1}.1, 10^{1}.2, 10^{1}.4, 10^{1}.5 дахь хэсэг, 11, 12, 15, 16 дугаар зүйлд заасныг зөрчсөн, энэ хуулийн 23 дугаар зүйлд заасан хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг гаргаж өгөөгүй, энэ хуулийн 29.2.3-т заасан хариуцлага хүлээлгэх зөрчлийг удаа дараа гаргасан бол нийтийн албанаас халах

ШУДАРГА ЁС, ХӨГЖИЛ ДЭВШИЛД

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР

АЛБАН ТУШААЛААС ЧӨЛӨӨЛӨГДСӨНИЙ ДАРААХ ХЯЗГААРЛАЛТ

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

21

ДҮГЭЭР ЗҮЙЛ

УЛААНБААТАР ХОТ
2023 он

Албан тушаалаас чөлөөлөгдсөний дараах хязгаарлалт

21.1. Албан тушаалтан нь албан үүргээс чөлөөлөгдсөнөөс хойш хоёр жилийн хугацаанд ашиг сонирхлын зөрчил үүсч болох дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно:

21.1.1. Урьд гүйцэтгэж байсан албан үүрэгтэй нь холбоотой байсан аж ахуйн нэгж, байгууллагад ажиллах;

21.1.2. Урьд ажиллаж байсан байгууллагатай гэрээ, онцгой нөхцөл бүхий хөдөлмөрийн гэрээ байгуулах, тухайн байгууллагаас олгодог зөвшөөрлийг хүсэх;

21.1.3. Урьд ажиллаж байсан байгууллагын өмнө аливаа хувь хүн, хуулийн этгээдийг төлөөлөх.

21.2. Энэ хуулийн 21.1.2-т заасан хязгаарлалт нь тухайн этгээд албан тушаалд сонгогдож, томилогдохоос өмнө байгуулагдсан буюу сунгагдсан гэрээ, онцгой нөхцөл бүхий хөдөлмөрийн гэрээ, түүнчлэн нээлттэй тендер шалгаруулалтын дагуу байгуулагдсан, эсхүл жилийн орлого нь нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 50 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөс бага үнийн дүн бүхий гэрээ, онцгой нөхцөл бүхий хөдөлмөрийн гэрээнд хамаарахгүй.

21.3. Албан тушаалтан энэ хуулийн 21.1-д заасан хязгаарлалтад хамаарах этгээдтэй албаны чиг үүргийн дагуу харилцаа тогтоохыг хориглоно.

21.4. Албан тушаалтан энэ хуулийн 21.1-д заасан хязгаарлалт зөрчигдөж байгаа талаар эрх бүхий албан тушаалтанд нэн даруй мэдэгдэх үүрэгтэй.

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

21 ДҮГЭЭР ЗҮЙЛ

Жишээ

Иргэн "Л" –нь "Бүрд" компанид хуулийн зөвлөхөөр ажиллаж байгаад 2018 оны 7 дугаар сард Барилгын яамны худалдан авах ажиллагааны газарт мэргэжилтнээр томилогджээ. Тус яамнаас 2018 онд зарласан тендерт "Л"-ийн ажиллаж байсан "Бүрд" компани гүйцэтгэгчээр шалгарсан бөгөөд хэлтсийн дарга нь "Л"-д гэрээг байгуулж, гэрээний биелэлтийг ханган ажиллах талаар үүрэг өгчээ. "Л" –нь урьд ажиллаж байсан "Бүрд" компанитай гэрээ байгуулж, хяналт тавин ажиллабал уг хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1.2 дахь заалтыг зөрчинө.

Жишээ

Татварын улсын ахлах байцаагч "А" нь ажлын ачаалал их, цалингийнхаа хэмжээнд сэтгэл ханамжгүй байсан тул өөрийн хүсэлтээр ажлаасаа чөлөөлөгдсөн байна. "А"-г ажлаасаа чөлөөлөгдсөн даруйд түүний урд нь хариуцан хяналт тавин ажиллаж байсан уул уурхайн компаниас түүнд санхүүгийн ахлах менежерийн ажлыг санал болгосоны дагуу уг компанид ажилд орсон нь хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1.1 дэх заалтыг мөн зөрчиж байна.

ХУУЛЬ ТОГТООМЖ ЗӨРЧИГЧДӨД ХҮЛЭЭЛГЭХ ХАРИУЦЛАГА:

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль 29 дүгээр зүйл

29.1.Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль тогтоомжийг зөрчсөн этгээдэд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол шүүгч дараах захиргааны хариуцлага хүлээлгэнэ:

29.1.2.энэ хуулийн 16 дугаар зүйл, 22.3-т заасан хориглолт, хязгаарлалтыг зөрчсөн этгээдээр хууль бусаар хүлээн авсан бэлэг, үйлчилгээний үнэ хөлсийг төлүүлж, нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг нэгээс тав дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, хууль бусаар орсон албан тушаалаас чөлөөлөх;

ШУДАРГА ЁС, ХӨГЖИЛ ДЭВШИЛД

ШУДАРГА ЁС, ХӨГЖИЛ ДЭВШИЛД

Авлигатай Тэмцэх Газар
фэйсбүүк хуудсанд нэгдэв.

110 Гомдол, мэдээлэл хүлээн авах утас

#110 PODCAST

АТГ - Олон Нийтийн Төв
фэйсбүүк хуудсанд нэгдэв.

110 Гомдол, мэдээлэл хүлээн авах утас

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР

БУСАД ОРЛОГЫН ХЯЗГААРЛАЛТ

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

22 ДУГААР ЗҮЙЛ

УЛААНБААТАР ХОТ
2022он

Бусад орлогын хязгаарлалт

22.1.Албан тушаалтан өөрийн албан үүргийн дагуу авах цалин хөлснөөс гадна энэ хууль, бусад хуулиар хориглоогүй бусад ажил, алба, гэрээний урамшуулал, мөн хуулиар хориглоогүй аж ахуйн үйл ажиллагааны орлого олж болно.

22.2.Улсын Их Хурлын гишүүн Засгийн газрын гишүүний албан үүргийг хавсран гүйцэтгэж байгаа бол Засгийн газрын гишүүний цалин авна.

22.3.Албан тушаалтан төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд өмчлөгчийн төлөөлөгчийн ажил, үүрэг гүйцэтгэж байхдаа болон ажил үүрэг гүйцэтгэхээ больсноос хойш хоёр жилийн хугацаанд дараах үйл ажиллагааг хориглоно:

22.3.1.шууд, эсхүл гуравдагч этгээдийн зуучлалаар ажил, үүрэгтэй нь холбоогүй санхүүгийн эх үүсвэр зэрэг аливаа үр ашиг хүлээн авах;

22.3.2.холбогдох төрийн өмчит хуулийн этгээд болон түүний удирдлага, захиргааны гишүүнээс бэлэг авах;

22.3.3.холбогдох төрийн өмчит хуулийн этгээдийн хувьцаа, үнэт цаас, хөрөнгө олж авах;

22.3.4.холбогдох төрийн өмчит хуулийн этгээдэд өөр албан тушаал эрхлэх.

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

22 ДҮГЭЭР ЗҮЙЛ

Жишээ

Эрчим хүчний яамны газрын дарга “Б” нь төрийн өмчийн оролцоотой “АА” ХК-ийн төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүнээр ажилладаг. Уг компанийн зүгээс төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүддээ 2021 онд ашигтай ажилласан гэх үндэслэлээр “Б”-г гэр бүлийн гишүүдийг хамт БНСУ-д 7 хоног аялж, амрах эрхийн бичиг, тийзийн хамт бэлэглэснийг “Б” хүлээн авсан байна. “Б”-нь хууль зөрчсөн байна.